

[Miljøministeren]

Med disse ord skal jeg tilsige en assistance af samme gode karat og høje kvalitet, håber jeg, som min forgængers ved behandlingen af dette lovforslag, som jeg forstår at visse partier ønsker en udvalgsbehandling af mellem anden og tredje behandling. Jeg er naturligvis parat til at assistere ved ethvert detailspørgsmål, der måtte komme frem i dette arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-36, ændringsforslag nr. 1, § 37, således ændret, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 38, således ændret, samt §§ 39-52 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 46 stemte for, 63 imod.

§§ 53-64, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 65, § 65 i den nye affattelse, §§ 66-70 samt bilag 1-3 til lovforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Søren B. Jørgensen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ekspropriation til byudvikling.

(Lovforslag nr. L 94. Fremsat 21/1 80. Første behandling 25/1 80. Betænkning 29/2 80).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg skal ganske kort på venstres vegne sige, at vi trods et intensivt udvalgsarbejde ikke har ændret holdning eller indstilling til dette lovforslag.

Jeg skal føje til, at vi vil stemme for det af kristeligt folkeparti stillede ændringsforslag, som vi føler er en mildnelse af lovforslaget, og vi vil undlade at stemme vedrørende det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag om ændring af lovforslagets titel.

Svend Andersen (S):

Jeg skal kun gøre få bemærkninger til de 2 stillede ændringsforslag. Fremskridtspartiet foreslår, at titlen på lovforslaget skal ændres til: »Lov om socialisering af det danske samfund.« Det kunne vi måske på nogle punkter tale om, men det er jo ikke nok bare at have en titel på en lov, der skal også være et indhold, der lever op til titlen, og det mener vi ikke er tilfældet med dette lovforslag.

Med hensyn til kristeligt folkepartis ændringsforslag mener vi, at de tanker, der ligger bag det forslag, allerede er imødekommet ved, at ministeren har sagt, at der i det væsentligste vil være tale om ubebyggede arealer eller arealer med enkelte bygninger.

I øvrigt har vi det overordnede ønske, at lovforslaget skal vedtages på en måde, der sikrer, at det efter vedtagelsen vil kunne stadfæstes, og det mener vi bedst kan gøres ved, at vi vedtager lovforslaget ved tredje behandling uændret, hvorfor vi ikke kan stemme for de stillede ændringsforslag.

Gammelgaard (KF):

Siden folketinget første gang vedtog denne lov, er kommuneplanloven trådt i kraft. Kommuneplanloven indeholder en udvidet ekspropriationshjemmel til kommunerne. Fra det konservative folkepartis side ønsker vi ikke at gå videre med hensyn til ekspropriationsadgang for de lokale myndigheder.

Der er sket det, siden vi havde første behandling af lovforslaget, at vi har fået ny miljøminister. Desværre kan man ikke håbe på, at han har ændret standpunkt til dette lovforslag i forhold til sin forgænger, så vi må befrygte, at det gennemføres.

Det betyder, som der står i et svar til udvalget, at ekspropriation efter loven kan ske

[Gammelgaard]

til sikring af det, man kalder gennemførelsen af en byudvikling, dvs. inden den detaljerede planlægning er gennemført. Efter vor opfattelse er det stadig meget usikkert og uklart, hvorledes kommunalbestyrelserne kan ekspropriere områder. Det er usikkert og uklart, hvori beføjelsen består. Det gør os også usikre, og derfor stemmer vi imod lovforslaget.

Vi er ikke tilhængere af, at man udvider ekspropriationsadgangen for offentlige myndigheder mere end højst nødvendigt. I virkeligheden bør offentlige myndigheder kun have en meget ringe adgang til ekspropriation.

Vedrørende de stillede ændringsforslag kan jeg sige, at vi for det førstes vedkommende – det, der er stillet af fremskridtspartiet – vil undlade at stemme. For det andet vedkommende vil vi stemme for, idet der her er tale om en mildnelse af lovens indhold.

Nymann (FP):

Fremskridtspartiet er stadig imod lovforslaget, da vi mener, det er et groft indgreb mod ejendomsretten. Vi mener ikke, det er rimeligt, at kommuner bare ved at lave en overfladisk planlægning skal have ret til at foretage en ekspropriation, og vi forudsætter, at det bliver sådan, at kommuner efterhånden vil have store arealer liggende bare for at have en opsparring i jord, og det mener vi er noget af det værste, der kan ske. Vi mener, at den foreslåede lovgivning kan bruges på enhver måde. Der er næsten ingen restriktioner: bare der er nogle få tegninger, kan man ekspropriere. Det kan få overordentlig kraftige virkninger på de lokale samfund; hvis der sidder enkelte mennesker og er interesserede i et eller andet fjernt stykke jord, kan man lave en eller anden plan for det, og straks kan ekspropriationen gå i gang.

Der er intet i dette forslag, vi kan stemme for; vi går imod det. Også de to ændringsforslag vil fremskridtspartiet stemme imod.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti har ved første behandling udtrykt sin sympati for forslaget, og vi har også fået en lang række problemer afklaret i udvalget. Vi er betænkelige ved at få en, om jeg så må sige, fri ekspropriationsret, og derfor har vi stillet vores ændringsforslag. Jeg kan gøre opmærksom på, at hvis dette ændringsforslag vedtages, vil kristeligt folkeparti stemme for lovforslaget. Det er altså en

afgørende ting for os, om ændringsforslaget bliver vedtaget; ellers vil vi ikke stemme for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Nymann (FP):

Jeg beklager, jeg fortalte mig før; vi vil stemme for ændringsforslagene.

Flygaard (DR):

Retsforbundet kan ikke stemme for de stillede ændringsforslag, alene af den grund, at vi så skal til at køre forfra i den lovgivning, og det vil vi ikke være med til. Men selv om denne situation ikke havde foreligget, ville vi alligevel ikke have stemt for ændringsforslagene; det skal dog tilføjes.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg vil gerne takke de partier, der kan gå ind for lovforslaget i den form, hvori det er fremsat her for fjerde gang, og for deres arbejde i udvalget.

Så vil jeg gerne svare hr. Gammelgaard, der siger, at det stadig væk er uklart, hvilke beføjelser der tillægges kommunerne ifølge dette lovforslag. Nu har man netop gjort sig den anstrengelse i udvalget at optrykke et svar, som ministeren har givet, således at der skabes klarhed over, hvad der er forskellen på at anvende den § 34 i kommuneplanloven og denne lovs bestemmelser. Der siges det meget tydeligt, at ekspropriation efter lovforslaget sker til sikring af gennemførelsen af en byudvikling, det vil sige, inden den detaljerede planlægning er gennemført. Det turde vel være ret klart. Dette er ikke identisk med ekspropriation efter § 34, der omfatter både eksisterende og fremtidige byområder. Derfor må lovforslaget vel egentlig siges at være klart bl.a. med denne definition af forskellen på ekspropriation efter § 34's bestemmelser og dette lovforslags.

Til slut skal jeg blot gøre den bemærkning, at regeringen somme tider skifter ministre, men at regeringen ikke har skiftet miljøpolitik.

Gammelgaard (KF):

Beklageligvis på dette område, men det kan jo tænkes, at den nye miljøminister på andre områder ændrer signaler.

[Gammelgaard]

Det hedder i miljøministerens svar til udvalget: »Ekspropriation efter lovforslaget sker ... til sikring af gennemførelsen af en byudvikling ...«, og det er netop denne manglende afgrænsning i ekspropriationsbeføjelserne, som vi mener skaber uklarhed. Det er meget uklart udtrykt.

Miljøministeren (Erik Holst):

Hvis der skulle være uklarhed i et enkelt udtryk, er det rigtigt, at udvalget stiller spørgsmål til ministeren, og at ministeren gennem svar får lejlighed til at præcisere nøjagtigt, hvad det er, der forstås ved det udtryk. Det finder jeg netop er sket, på den glimrende måde, som min forgænger har svaret på på spørgsmålet om forskellen på kommuneplanlovens § 34 og dette lovforslag. Jeg synes også, der var behov for det, og derfor har jeg været glad for, at udvalget har optrykt både spørgsmål og svar i betænkningen. Jeg kan altså ikke acceptere, at der skulle være uklarhed i dette lovforslag.

Thorndahl (FP):

Foranlediget af ministerens bemærkning om klarhed og uklarhed vil jeg tillade mig at gøre opmærksom på, at jeg i 1968 fik en endda ret pæn eksamen inden for dette område på polyteknisk læreanstalt og har beskæftiget mig med disse problemer i 12 år siden, men jeg forstår det stadig væk ikke, hr. minister.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige, at jeg synes, det er fantastisk, at man laver en lovgivning med et planlægningselement, der ikke har nogen retsvirkning over for borgerne. Det er kun en aftale mellem de implicerede myndigheder, men så får den altså den ekspropriative hjemmel. Det er det mest vidtrækkende indgreb, man overhovedet kan foretage, og det baserer man altså på en lov, der i øvrigt ikke har nogen som helst retsvirkninger over for de berørte borgere, men alene er en planlægningsaftale mellem de implicerede myndigheder. Jeg synes virkelig, man har bragt sig langt ud.

Miljøministeren (Erik Holst):

Selv om jeg kan forstå hr. Thorndahls tankegang, mener jeg ikke, den er dækkende for indholdet i dette lovforslag. Det fremgår meget tydeligt af § 4, hvor der står, at ekspropriationsbeslutningen kan påklages til miljø-

ministeren. Ministeren er altid ansvarlig for sine handlinger over for folketinget, derfor ser jeg ikke rigtig, at det udelukkende er administrative afgørelser, som man ikke kan komme videre med, der ligger til grund for en sådan ekspropriation.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 angående titlen forkastedes, idet 13 stemte for, 83 imod; 24 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 39 stemte for, 82 imod.

§§ 1-6 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Søren B. Jørgensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning.

(Lovforslag nr. L 134. Fremsat 19/2 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirsten Andersen (S):

Forslag til lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning er, som det fremgår af bemærkningerne, et resultat af arbejdet i et udvalg, der sidste år blev nedsat af kirkeministeren med den opgave at gennemgå de nugældende lovbestemmelser og overveje, hvilke ændringer der måtte være anledning til at søge gennemført. Begrundelsen for udvalgets nedsættelse fremgår også af